

**PARLAMENDI LIIKMETE KÄITUMISE
KÜSIMUSTEGA TEGELEV
NÕUANDEKOMITEE**

**2019. AASTA ARUANNE
TEINE POOLAASTA**

EESSÕNA

Kooskõlas Euroopa Parlamendi liikmete majanduslike huve ja huvide konflikti käsitleva käitumisjuhendi (Euroopa Parlamendi kodukorra I lisa; edaspidi „käitumisjuhend“) artikli 7 lõikega 6 avaldab parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegelev nõuandekomitee (edaspidi „nõuandekomitee“) oma töö kohta aastaaruande.

Kuna 2019. aasta mais toimusid Euroopa Parlamendi valimised, võeti 20. märtsil 2019 vastu poolaastaaruanne, mis hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 1. juulini 2019.

Käesolev nõuandekomitee aruanne käsitleb komitee tegevust 2. juulist 31. detsembrini 2019 ja see võeti vastu 4. märtsil 2020.

Sisukord

1. Taustteave

2. Parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegelev nõuandekomitee

2.1 Koosseis

2.2 Esimees

2.3 2019. aasta teisel poolel ja 2020. aastal toimunud koosolekud

2.4 Ülesanded

2.5 Tehtud töö

3. Käitumisjuhendiga seotud tegevus

3.1 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide esitamine ja ajakohastamine

3.2 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide kontrollimise kord

4. Haldus

Kokkuvõte

Aruanne käsitleb parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomitee tegevust 2. juulist kuni 31. detsembrini 2019.

Alates 11. novembril 2019 toimunud avakoosolekust on nõuandekomitee poole pöördunud üks parlamendiliige, kes palus nõu käitumisjuhendi sätete tõlgendamise ja kohaldamise kohta. Komitee esitas oma nõuande konfidentsiaalselt ja käitumisjuhendis ette nähtud tähtaja jooksul.

Parlamendiliikmete ja Euroopa Parlamendi huve silmas pidades järgis nõuandekomitee kõrgeimaid eetika ja läbipaistvuse norme ning tagas käitumisjuhendi sätete range järgimise.

Vastavalt parlamendiliikmete käitumisjuhendi rakendusmeetmete artiklile 9 jätkas pädev haldusüksus (presidentuuri peadirektoraadi parlamendiliikmete haldusüksus, kes osutab nõuandekomiteele sekretariaaditeenust) alates parlamendi 9. ametiaja algusest kõigi parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide üldise usaldusväarsuse kontrollimist.

Kokku esitasid ametisse astuvad parlamendiliikmed 2019. aasta teisel poolaastal 8 uut majanduslike huvide deklaratsiooni ja ajakohastati 47 deklaratsiooni. Avaldati 79 deklaratsiooni kolmandate isikute korraldatud üritustel osalemise kohta.

1 TAUSTTEAVE

Euroopa Parlamendi liikmete majanduslikke huve ja huvide konflikti käsitlevas käitumisjuhendis on sätestatud käitumisalased juhtpõhimõtted ja parlamendiliikmete peamised kohustused oma ametiülesannete täitmisel. Nende põhimõtete kohaselt tegutseb parlamendiliige üksnes avalikes huvides ega püüa saada otsest ega kaudset majanduslikku kasu või muid soodustusi.

Käitumisjuhendi artikli 2 punkti c kohaselt ei tegele parlamendiliige tasustatud ametialase lobitööga, mis on otseselt seotud liidu otsustamisprotsessiga. Käitumisjuhendi artiklis 6 on sätestatud piiravad tingimused, mille kohaselt endised parlamendiliikmed võivad tegeleda lobitööga või täita esindusülesandeid.

Käitumisjuhendis defineeritakse huvide konflikti kui isiklikku huvi, mis võib ebasoovitavalt mõjutada parlamendiliikme ametiülesannete täitmist, ja sätestatakse vajalikud meetmed olukorra parandamiseks. Kui parlamendiliige ei saa tegelikku või võimalikku huvide konflikti lahendada, annab ta sellest kirjalikult teada parlamendi presidendile. Kui huvide konflikt ei ilmne selgelt parlamendiliikme majanduslike huvide deklaratsioonist, teavitab parlamendiliige ka enne täiskogul või parlamendi organites sõnavõtmist või hääletamist või enne tema raportööriks esitamist kõigist tegelikest või võimalikest huvide konfliktidest seoses arutatava küsimusega.

Lisaks on käitumisjuhendis sätestatud üksikasjalikud nõuded majanduslike huvide deklaratsiooni kohta. Parlamendiliige esitab isiklikul vastutusel deklaratsiooni, mis sisaldab täpselt kogu nõutavat kohustuslikku teavet (nt tasustatud või tasustamata ametid ja tegevus, liikmesus kolme aasta jooksul enne parlamendiliikmeks saamist ja ka mandaadi täitmise ajal, osalused äriühingutes, saadud toetused ja vastavad tulukategooriad). Soovi korral võib parlamendiliige esitada lisateavet. Esialgne deklaratsioon tuleb esitada enne Euroopa Parlamendi valimiste järgneva esimese osaistungjärgu lõppu või ametiaja kestel 30 päeva jooksul pärast ametisse asumist. Asjaolude muutumisel tuleb ajakohastatud deklaratsioon esitada muudatusele järgneva kuu lõpuks. Parlamendiliiget ei tohi valida parlamendi või selle organite ametikandjaks, nimetada raportööriks ega ametliku delegatsiooni või institutsioonidevahelise läbirääkimisrühma liikmeks, kui ta ei ole majanduslike huvide deklaratsiooni esitanud.

Parlamendiliikmete teavitamiskohustusi täiendavad käitumisjuhendi rakendusmeetmed. Rakendusmeetmete kohaselt peab parlamendiliige viivitamata teatama oma osalemisest üritusel, mille korraldavad Euroopa Parlamendi ametlikku delegatsiooni mittekuuluvad isikud või organisatsioonid, juhul kui kolmas isik tasub kas otse või hüvitab parlamendiliikme reisi-, majutus- ja/või elamiskulud (teavitamiskohustus ei kehti juhul, kui kolmas isik kuulub ühte järgmistest kategooriatest: ELi institutsioonid, liikmesriikide ametiasutused, rahvusvahelised organisatsioonid, erakonnad jne).

Parlamendiliige peab teavitama presidenti Euroopa Parlamenti ametlikult esindades saadud kingitustest ja kõik kingitused presidendile üle andma. Parlamendiliige hoidub oma ametiülesannete täitmisel selliste kingituste vastuvõtmisest, mille ligikaudne väärtus on üle 150 euro.

Need deklaratsioonid ja ametlike kingituste register on parlamendi avalikul veebisaidil vahetult kättesaadavad.

Kõik eespool nimetatud teavitamiskohustused tulenevad parlamendi kindlast nõudest tagada läbipaistvus ja eetilisus. Lisaks on käitumisjuhendis ette nähtud mehhanism selle sätete järgimise kontrollimiseks ja täitmise tagamiseks.

Presidendi taotlusel uurib nõuandekomitee käitumisjuhendi väidetavaid rikkumisi. President võib võtta vastu otsuse, millega määratakse parlamendiliikmele üks parlamendi kodukorra artiklis 176 osutatud karistustest.

2 PARLAMENDILIIKMETE KÄITUMISE KÜSIMUSTEGA TEGELEV NÕUANDEKOMITEE

2.1 Koosseis

Nõuandekomitee on loodud käitumisjuhendi artikli 7 lõike 1 alusel.

Vastavalt käitumisjuhendi artikli 7 lõigetele 2 ja 3 nimetab president oma ametiaja alguses ametisse viis täisliiget parlamendi põhiseaduskomisjoni ja õiguskomisjoni liikmete hulgast, võttes arvesse nende kogemust ja poliitiliste jõudude tasakaalustatud esindatust.

Parlamendiliikmete käitumise küsimustega tegeleva nõuandekomitee alalised liikmed, kelle president 23. oktoobril 2019 parlamendi 9. ametiaja esimeseks kaheks ja pooleks aastaks ametisse nimetas, on järgmised:

- Danuta Maria HÜBNER (PPE, Poola)
- Giuliano PISAPIA (S&D, Itaalia)
- Karen MELCHIOR (Renew, Taani)
- Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Soome)
- Geert BOURGEOIS (ECR, Belgia).

Parlamendi president nimetab oma ametiaja alguses ametisse ka nõuandekomitee asendusliikmed – ühe liikme igast nõuandekomitees täisliikmega esindamata fraktsioonist. Asendusliikmed on

- Gerolf ANNEMANS (ID, Belgia)
- Helmut SCHOLZ (GUE/NGL, Saksamaa).

2.2 Esimees

Käitumisjuhendi artikli 7 lõike 2 teise lõigu kohaselt täidavad nõuandekomitee täisliikmed kordamööda kuue kuu jooksul komitee esimehe ülesandeid. Lisaks võetakse nõuandekomitee kodukorra artikli 3 kohaselt järjekorra kindlaksmääramisel üldjuhul aluseks nõuandekomitee liikmete fraktsioonide suurus, alustades suurimast.

2019. aasta teisel poolel oli pr HÜBNER ainus nõuandekomitee alaline liige, kes tegutses esimehena.

2.3 2019. aasta teisel poolel ja 2020. aastal toimunud koosolekud

Nõuandekomitee tuli 2019. aasta teisel poolaastal kokku kolmel korral.

2019. aasta teisel poolel toimunud koosolekute ajakava

Esmaspäev, 11. november¹
Teisipäev, 3. detsember
Teisipäev, 17. detsember²

11. novembril 2019 toimunud koosolekul võttis nõuandekomitee vastu ka 2020. aasta koosolekute ajakava.

2020. aasta koosolekute ajakava

Teisipäev, 21. jaanuar³
Teisipäev, 18. veebruar
Teisipäev, 17. märts
Teisipäev, 21. aprill
Teisipäev, 26. mai
Teisipäev, 23. juuni
Teisipäev, 14. juuli
Teisipäev, 8. september
Teisipäev, 13. oktoober
Teisipäev, 17. november
Teisipäev, 8. detsember

2.4 Ülesanded

Nõuandekomitee

- annab parlamendiliikmetele taotluse alusel nõu, kuidas käitumisjuhendi sätteid tõlgendada ja kohaldada.

Käitumisjuhendi artikli 7 lõike 4 esimese lõigu kohaselt esitab nõuandekomitee nõuande konfidentsiaalselt ja 30 kalendripäeva jooksul. Komiteelt nõu küsinud parlamendiliige võib neid suuniseid usaldada.

- hindab käitumisjuhendi väidetavaid rikkumisi ja annab presidendile nõu, milliseid võimalikke meetmeid võtta.

¹ Avakoosolek.

² Erakorraline koosolek.

³ Koosolek lükati edasi 28. jaanuarile 2020.

Selline hindamine toimub presidendi taotlusel vastavalt käitumisjuhendi artikli 7 lõike 4 teisele lõigule ja artiklile 8.

Kui on alust arvata, et Euroopa Parlamendi liige on käitumisjuhendit rikkunud, teavitab president sellest nõuandekomiteed, välja arvatud juhtudel, kui ilmselgelt on tegemist pahatahtlikkusega. Seejärel vaatab nõuandekomitee väidetava rikkumise asjaolud läbi ja võib parlamendiliikme ära kuulata. Komitee koostab presidendile soovitusel võimaliku otsuse kohta.

Kui president teeb nimetatud soovitusel arvesse võttes järelduse, et parlamendiliige on tõepoolest käitumisjuhendit rikkunud, teeb ta põhjendatud otsuse karistuse määramiseks vastavalt kodukorra artiklile 176.

2.5 Teisel poolaastal tehtud töö

2.5.1 Käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise suunised

Nõuandekomitee sai 2019. aasta teisel poolel artikli 7 lõike 4 esimese lõigu alusel parlamendiliikmelt ühe ametliku taotluse anda käitumisjuhendi tõlgendamise ja kohaldamise kohta nõu.

Taotluses paluti nõu võimaliku huvide konflikti kohta seoses parlamendiliikme ametikoha ja tema isikliku äritegevusega väljaspool mandaadi täitmist. Nõuandekomitee palus parlamendiliikmel esitada täiendavat taustteavet, juhtis tähelepanu kohaldatavatele eeskirjadele ja soovitas parlamendiliikmele, et juhul kui ta esitatakse asjassepuutuval teemal raportööriks, võiks ta raportööri ametikohast loobuda või peatada oma eraosaluse seonduvas äritegevuses.

Peale selle järgis sekretariaat nimetatud perioodil oma väljakujunenud tava vastata parlamendiliikmete või nende assistentide esitatud päringutele, et aidata neil käitumisjuhendi ja selle rakendusmeetmete sätteid korrektselt täita.

3 KÄITUMISJUHENDIGA SEOTUD TEGEVUS

3.1 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide esitamine ja ajakohastamine

Kooskõlas käitumisjuhendi artikli 4 lõikega 1 esitab koosseisu ametiajal teenistusse asuv parlamendiliige tema Euroopa Parlamendi valimisele järgneva esimese osaistungjärgu lõpuks või 30 päeva jooksul pärast parlamendi teenistusse asumist isiklikul vastutusel üksikasjaliku majanduslike huvide deklaratsiooni. 2019. aasta teisel poolel esitasid selle aja jooksul oma majanduslike huvide deklaratsioonid kõik 2019. aasta mais toimunud Euroopa Parlamendi valimistel valitud parlamendiliikmed ja teised 9. ametiajal ametisse astunud parlamendiliikmed.

Ühtlasi on artikli 4 lõikes 1 nõutud, et parlamendiliige peab kõigist deklaratsiooni mõjutavatest muudatustest teada andma muudatuse tekkimisele järgneva kuu lõpuks. Sellest kohustusest lähtuvalt esitati 2019. aasta teisel poolel presidendile 47 ajakohastatud deklaratsiooni.

3.2 Parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide kontrollimise kord

Käitumisjuhendi rakendusmeetmete artiklis 9 on sätestatud nõuded kontrolli kohta, mida pädev teenistus peab parlamendiliikmete majanduslike huvide deklaratsioonide puhul tegema.

Kui on alust arvata, et deklaratsioon sisaldab selgelt ekslikku, ebaausat, arusaamatut või ebaselget teavet, hindab presidentuuri peadirektoraadi parlamendiliikmete haldusüksus presidendi nimel selguse eesmärgil selle üldist usaldusväarsust. Parlamendiliikmele antakse võimalus mõistliku aja jooksul reageerida. Kui antud selgitusi ei peeta piisavaks ja kontrollprobleemi ei lahenda, otsustab president, kuidas edasi toimida.

Kogu aasta jooksul kontrollitakse uusi deklaratsioone, mille on esitanud valimiste järel või parlamendi ametiaja jooksul ametisse astuvad uued parlamendiliikmed. Samuti kontrollitakse juba esitatud deklaratsioonide muudetud versioone.

4 HALDUS

Nõuandekomitee sekretariaadi ülesandeid täidab presidentuuri peadirektoraadi parlamendiliikmete haldusüksus, kelle peasekretär on nimetanud käitumisjuhendi rakendusmeetmete artiklite 2, 3, 4 ja 9 kohaseks pädevaks teenistuseks. Kontaktandmed on järgmised:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

European Parliament
Secretariat of the Advisory Committee on the Conduct of Members
60, rue Wiertz
SPA AK 07B022
B-1047 Brussels